

worden opgesomd — bijna alle landschappen —, waar de teekeningen schuilen, die hem het materiaal daartoe geleverd moeten hebben. „Doorgaans”, verhalen Van Eynden en Van der Willigen, „begaf Van Troostwijk zich eens of tweemalen 's jaars, in het zomersaizoen, naar het naburig Gooiland, ook wel naar Gelderland, of het Drentsche, om zijne Landschappen naar het treffendste der, aldaar zoo bevallige, Landouwen te schetsen.” En evenwel is ons op het oogenblik niet één werkelijke landschapstudie bekend, noch op veilingen, waar zijn werk voorkwam, meer dan een enkel specimen daarvan aan te wijzen. Het is waar, in de verder doorgevoerde teekeningen ontbreken de achtergronden en overige accessoires niet, die, met hoe weinig soms gedaan, wat lijnen en een gewasschen tint, in klare vormenspraak het karakter van een gansche landstreek tot uiting brengend, van zijn gaven ook in dit genre reeds meer dan een vermoeden geven. Boven een veestuk uit 1809 (K.M.S.) laat hij lichte wolken gaan, zoo stil-drijvend en edelgevormd als later een Voerman ze wel aquarelleerde. Een herder met vee onder een zwaren boom met een uitzicht op een door valsch zonlicht beschenen verschiet, een tekening in waterverf (K.M.S.)*), heeft haar verdienste, maar waarlijk superieur is een dergelijk blad uit 1807 (K.M.S.), een stier voor een achtergrond van herfstig land, bruin-groen met een grauwe lucht er boven, dat, al is het ook slechts een studieteekening — maar hoe gewetensvol! — bijna een stemmingsbeeld wordt en, zoo het minder steil van opvatting was, kon aanknoopen, een halve eeuw overbruggend, bij wat later een Mauve zou maken. En zoo vinden we ons, bijna onvoorbereid, voor het wonderlijk-rijpe Geldersch landschap in het Rijks-Museum, dat met zijn volle, verzadigde kleur Diaz' groenen en sommige Rousseau's in onze herinnering brengt. Dit klankrijk geheel van diepe, koeler en warmer bronzen, met het blauw der lucht er boven, staat, coloristisch, alleen in zijn tijd en wie zich bewust wil maken, hoezeer een werk als dit, hoewel zich grondend op het verleden, dien tijd vooruit is, vergelijkte het met een schilderij in dezelfde museumzaal, het Gezicht te St. Cloud van P. R. Kleyn, een even jongeren kunstbroeder van Van Troostwijk, die te Parijs onder David en later in Rome zich gevormd had, dat geheel „de l'époque” is en dat men zich niet anders kan denken dan in een empirevertrek. Of men hange het in gedachten bij het werk van een andere beroemdheid van dien tijd, Johannes Kobell, van wiens kunst de elementen samengelezen lijken uit wat de italianiseerende zeventiend' eeuwers hem boden. Van Troostwijk blijkt daarnaast de overwegend oorspronkelijker geest. En alsof niet schier alles uit de laatste jaren van zijn leven daarvan het bewijs leverde, komt een schilderij, eveneens in het Rijks-Museum, ons verrassen door het volstrekt eenige van de daaruit sprekende gaven, n.l. het stadsgezicht uit 1809, Het Raampoortje bij

*) De ets, beschreven bij Van der Kellen onder no. 2, geeft hetzelfde onderwerp.